

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., v Schyler a Clarkson, pro Ceflar okres, Neb., v Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tynadali, S. D., pro stát South a North Dakota.

Podpisné:
Pro Spojené Státy \$1.00. Pro Kanadu \$1.50. Do Evropy \$2.00 ročně.

Zásilky peněžní dají se pomocí peněžních poukazek (Money Orders), ex-gresních poukazek (Express Money Orders), bankovních poukazek (Bank Draft), anebo v registruvaném dopise. Oznamujete-li své přestěhování, odejte starou i novou adresu.

Dopisy s krahů čtenářstva ochotné uveřejňujeme. Musí být stručné, psané bez úmyslu někoho osobně poklidit a bez depesáckých výjevů, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

Komete přišla a nic se nám nestalo. Je však otázka, přišla-li vůbec. Viděl ji někdo?

Prázdniny pomalu nastanou a školy si oddechnou. Děti se na to těší a doma mají před tím strach.

Svět chce být šťasten. Nedávno zase dal se klamati. Pilulkami proti kometě, jež šly na dračku.

Dobrého a oddaného přítele dlužno si více vážit než bohatství a jmění. Kde však ho nalézt?

Člověk často bývá jako Janus. Oblíkejme jedné strany se vlnidně usměje a druhé pofoukne se kysele.

Zase jeden den pouze zevní nádhery a zevního cítění bez opravdovosti nitra. Den — zdobení hrobů.

Pokud budeme šlapati ideály, bychom byli vyznavači jenom sprostoty, do té doby život náš nebude státi za nic.

Pohřbu anglického krále přihlíželo přes tři miliony lidí. Kolik diváků spatřiti lze při pohřbu chudého dělníka?

Ne z úcty, ale ze zvědavosti chodíváme jako lidé na pohřb člověka a dům smutku i hřbitov sám nebývá nám nic jiným než hledištěm v námíe.

Chystá se veliká národní slavnost všech omázkových Čechů ve prospěch Ústřední Matice Školské v Čechách. Vímají-li pak si spolky naše provolání v obou časopisech, aby v čas obslaly poradní schůzi svými zástupci?

Příští neděli slaviti budeme zase slavnost zdobení hrobů. Na Česko-národní hřbitov seje se obrovské množství kranjů, předseda promluví uvítací řeč, hudební sbor nějakou zahraje. Školní děti zapějí, slavnostní řečník promluví, odhalí se vděčnost lidu několika jednotlivcům, kterým za života jejich někdy by nebyl přispěl ani pétákem, pomníky, chvíle oddechů věnována bude proměněná a zvědavosti a pak nastoupí bude pochod zpáteční, který vrátí nás lepší, umravňejší a lidštější. Program ten bude skoro ve všech osadách, kde máme své hřbitovy, totožný. Rádi však znali bychom místa, na které krajany naše zavědo ne vědomi pořádané slavnosti zdobení hrobů, ale potřeba nitra probuzením lidstvem, to by si u hrobů každému jednotlivci nejdražšího poplakalo a postěžovalo na zachmuřené poměry ubohého našeho života.

Poslední dobou zase nápadně často začíná růžky svoje vystrkávati William Jennings Bryan. Má sám o sobě tvrdit, že se nemíní náležavým způsobem ucházeti o jakýkoliv politický úřad, přece jen hned zde a hned zas onde shledáváme se s ním jako s osobou, vystupující politicky, buďto papírovou nálehu. V čí zájmu? Svůj anebo někoho jiného? To dosud hádankou a pan Bryan dosud nedal si do svých karet náhlednosti. Považuje se patrně za nevhodného, považuje se za asi vědomí člověka, kterým v lidu hraje všemi barvami. Zaujal jich již velice mnoho.

ho. Vzpomeňme si jen na jeho první veřejné vystoupení při otláze zlata a stříbra. Tenkrát způsobil hotové vzrušení a lid byl jím nadšen. Poněvadž však doba ta nebyla dobou jeho, s návrhem svým, kterým fechtoval prezident-skou svou kampaň, propadl. Ucházaje se o prezidentství podruhé, vytasil se s imperialismem a s trusty. Leč ani ty mu nepomohly. Později přišel a referendem a zase pohořel. Nyní konečně utekl se k prohibici a sektářství. Co s těmi zamýšlí? Pan Bryan příliš záhy zapomněl, že v minulých dobách strhl na sebe velikou většinu přístěhovalého lidu a že ten to byl, který jej v kampani jeho podporoval. Zapomněl, že to byl přístěhovalý lid většinou, který založením Ligy Osobní Svobody zřejmě poukázal na cesty, kterými se napříště hodlá bráti v otázkách politiky, domáhaje se tak jenom práv, zaručených mu samotnou ústavou. Pan Bryan je příliš moudrý a zkušený, než aby nevěděl, že prohibice zde v Americe je něčím velice neupřímným a nepoctivým, něčím, co stačí svou, ve které jasné odráží se pokrytectví s neuceleností charakterů v lidech celých a opravdových charakterů musí buditi hnus a oklívlost. A pan Bryan přece se k ní utká? Lepší prostředek a poctivější zbraň pro své vystupování nemohl najíti? Či svým chameleonstvím, kterým se dával postupně poznati, chce se ukázati v podobě pravé a nevěrnější, jež nejvyššího rysem byla by jenom pokrytecká prohibice?

Česká Amerika může se před americkou veřejností, jejížž uznání a "oštampilkování" velmi ráda a často se dovolává, vykázat vskutku chudíčkou billancí. Nej-smutnějším pak při tom, že dosud není nikde ani nejmenšího záknam vskutku chudíčkou billancí. Nej-smutnějším pak při tom, že dosud není nikde ani nejmenšího záknam vskutku chudíčkou billancí. Nej-smutnějším pak při tom, že dosud není nikde ani nejmenšího záknam vskutku chudíčkou billancí.

prací, činy vlastní kultury, vlastní umění, vlastní literatury, vlastní vědy, vlastního obohodu a přímýslu v takové míře, by Amerika věděla o nás z řad našich vlastních bez všech těch Ondříčků, Kubelků, Heritových, Kociánů, Burianů, Muchů, Masaryků, Guthů, Destinnových, Frimlů, Dvořáků, Smetanů a j. a j. velkých českých lidí, zavítavších sem pouhou návštěvou? Ano-li, pak je toho velmi málo. Celkový život náš vykazuje billancí prachudou. Proto taky Amerika o vlastním životě českých přístěhovalců ví velmi málo. A je tomu dobře tak. Alespoň tak neví, že řijeme jen rozeřvanosti, nesvářím, pohodli povrchnosti, svým žaludkům a o své duše že se pranic nestráme. Z toho důvodu sami sobě budíme za to povděční, že Amerika ví o nás pouze z té světlé stránky, která činí nás lepšími vlastní starou. Jak jinak však museli bychom býti na sebe hrdivými, kdybychom věděli, že kredit, jehož se nám americkou veřejností dostává, je skutečně naším a to zaslouženým kreditem a že nepatří nikomu jinému než skutečně pouze nám. Takhle však žijeme pouze z milosti a na účet české historie, svých velkých lidí, kteří by, znajíce ubohost poměrů našich, ve kterých ne žijeme, ale žijeme, nad námi zaplakali a pocítili žhavou touhu jíti mezi námi, poněvadž nás a věsti nás k jasnému a slunnějšímu dnem radostnějšího života. Leč — pro bohy! — jen at to ve skutečnosti neudělají! Vždyť bychom je zapřáli přívalem nadávek, ze kterých nejstráší byla by: "Čože — ty "greenhorne"! Velej lidé ti s hnusem pak museli by se od nás odvrátiti a jíti mezi cizince, poněvadž mezi svými lidmi nepochodili. Ne jako apostofové, ne jako reformátoři, ale jako prostí Čechové, kteří přišli k nám s vůlí a snahou nejlepší a byli za to uraženi. Neodejdou však s hořkostí a hněvem v srdci, nikoliv. S poctem, kterým vedle lítosti nad lary nezoraných a nevdělaných lánů pudy, jež by musela býti velice úrodnou, prochvívat se bude kmity naděje. Snad přece jednou. Duch věčném vyjde ze zápasu nad hmotou. Kdy ale? Kde cesty ku vítězství tomu? Velikáni naši se rozhlédnou a po chvíli, kterou radost problemně jim očima, odpoví nám pevně: "Ve vzdělání. Za dlouhou dobu přece jste něco udělali. Českému jazyku a druhým slovanským proklostili jste cestu až do státní university, kde dnes stolice českého jazyka postavena na rovně stolicím druhým. Tam pracujte, tam svůj dorost pošlete a odtamtud klidněji hledte vstříci své budoucnosti. A nebudete-li mít prostředků, Matice Východní Vzdělání vám je poskytne."

Z RŮZNÝCH KOUTŮ.

Pro Pokrok Západu píše J. A. Trojan.

Náš život je přístěhnut dle jednoho vzoru. Ať člověk vezme do ruky kterýkoliv žurnál, může se o tom přesvědčiti. Člověk myslí, čemu je trudno nad tím, jak ten náš život "velké huby" malují a jak ve skutečnosti vyhlíží.

Noviny — ty největší — jsou opravdu jen novinami. Významu výjimečného, kterého prvotně noviny měly, už dávno ztratily, jestli ho vůbec kdy měly. Po nápravě volati je marno; nezbyvá, než zakládati nové, začínati od základu. Na hlasy zpátečníků, kteří rádi by si hověli v kalu a pohodli, na ty nelze něčeho dát. Kdo se hřeje a bude liti za lepší život a poctivě, ten musí zvládnouti.

Poslední dobou zase trochu se rozvíjí úroveň našeho novinářství. Příčinu k tomu zavinila Č. A. T. K. svou obšírnou zprávou o křtu "veliboudho "baby" v jednom velkém církuve v Chicagu. Některé hlasy ozvaly se proti tomu, že je to instituce, jakou je Č. A. T. K. nedůstojno, aby obírala své věcmi, které jsou častě vademtu ržou novinářského. Když přišlo tu přinesly byly křtěnkou viny, jestli by si toho někdo nezámoval. Že však o takových věcech psala — a není to poprvé — Č. A. T. K. porvednout byl proti tomu protest. O nic jiného se nejednalo, a nevyvátli to ani ten nejlepší advokátský plaidoyer. Spravedlnost stála v té věci tro-

chu daleko, a pan V. B. osmělil se kritizovati i kmotru samu. Snad v tom bylo mnoho slovo trpké pravdy, ale tak daleko nebylo třeba jíti. Říci poctivě svoje mínění, pravdu, o kterou se jedná, a dost. Byla tak dána jen příčina p. Vojanovi, aby mohl fakt převrátiti, a účelnou snahu po nápravě znáti. A jelikož pan Vojan je nejlepší český-americký žurnalistou, mohl si dovoliti sám psáti tak nedůstojně, jiným nedůstojnost vytýkaje.

Plaidoyer p. Vojana dopadl špatně. Začal s dlouhým úvodem o válkách obyčejných a skončil o válkách novinářských. Jestli tohle také náleží k válkám novinářským, nevím. Při tom jmenuje J. A. Komenského snilkem. Muž, který svou velikostí duševní vžil se do srdce všech kulturních národů, který dal světu největší poklad — je snilkem... Nepočínal si p. Vojan vůči Komenskému jako pan V. B. vůči Destinnové? — A kdo je větší: J. A. Komenský anebo Destinnová? — O tom at rozhodne každý sám. Komenského snilkem! —

Pan Vojan nne veřejně prohlásil za svého nepřitele a bude se chytěti v tom domněni ještě více utvrditi. Avšak není to pravda. Nejsem nikomu nepřitelem; ale jsem nepřitelem nepravého jednání a každého. A když dovolí si nejlepší český-americký žurnalista napsati, že J. A. Komenský byl snilkem, to musí býti přibito. Musí — aby se to neopakovalo. Takovým způsobem sami se špiníme. Jsem přesvědčen, že pan Vojan to tak nemyslel, ale právě proto nesmí tak psáti o muži, který duševně stál na takové výši, že jako slunce bude svítiti ustavičně napřed lidstvu.

Pro Husa, který za své přesvědčení dal život, má p. Vojan dále jen obdiv, pro Komenského úctu, ale pro Žižku a Prokopa srdce radostí skáče. Tak se mi zdá, že porovnání toto pochází ze školy, ze které vyšlo porovnání Havlíček a Rosický. Stojí věru za zaměněním, jak vyspělí jsme, jak bezmyšlenkovitě vše, co papír novinářský přinese, přijímáme.

Pan Vojan praví — jen praví, nedokazuje — že štít jeho v zápasích polemiky zůstal čist, že se bil vždy za zdravý rozum a poctivě. Stává-li jen jediného případu, který odporuje, pak nelze říci vždy. V mém případě se p. Vojan v Yorku nebil poctivě. Může býti o tom pro svou osobu přesvědčen, ale italský bandita než jde na lup, také je přesvědčen, že mu Madona pomůže, když ji vzývá. Co člověk žádá na jiných, musí se to mu také sám podříditi. Žádati, aby v boji druhí byli uhlazeni, ale sám noei bojovati všemi zbraněmi, to nejde.

Konec konců — p. Vojan nepřibil v Rozhledech p. V. B. ve Spravedlnosti, nýbrž sama sebe. Nejednalo se o fakt, že E. Destinnová byla kmotrou veliboudimu "baby", ale že o tom podávala zprávu Č. A. T. K., která má jiné úlohy.

Česko-americký školství

Činám se hýbat poslední dobou, ale jen hýbat. Zdá se, že se nepovede zase k žádnému cíli. Skládá jsem tolik naději v učitelskou konvenci únorovou v New Yorku, avšak budu na sklamán, protože k nějaké akci společné nedojde, a to proto, že za ní stojí Svaz Svobodomyšlných. Nehledě k přičinám jiným, jsem toho náhledu, že York zůstane vždy osamoceným. Není to ani "starý svět" ani "Západ". Je to ostrov pro sebe se všemi svými extrémy.

Pokrok Západu o této otázce správně se rozepsal, naznačil, jak by bylo lze obroditi naše školství, kterého stanovičkou i já jsem vždy zastával, t. j. že musí za tím státi tělesná síla a vzácné, mající mozk takového provedení. Kdyby to byl napal někdo jiný, snad by se toho žurnalistika chytla. Ale takto zase ve smad mne, a škola zůstane i nadále tím, čím byla dříve — pro parádu, a hlavní věc bude divadlo a zábavy, a peníze vyřítávají se za darmo. A cože dále se budou učivati a psáti v té láce, krásná slova o škole, která v ústech našich lidí vyjímají se velice vzácně.

Literární soutěž. Za to právě komicky, kdy má naše poměry.

Ostatné návrhy, které něčeho k provedení nestojí, ujímají se všude. Kdosi přišel s myšlenkou vy-paati soutěž na dvě tvorby dramatické, která je prý u nás hříšně zanedbávána! — Lépe by bylo znělo, kdyby se byla vypjala cena, aby někdo učinil v tom směru pokus. My jsme však zvyklí bráti vše s vysokou, a tak se řeklo po způsobu národa, který oplývá učmele literárními, a vyskytli se — ne mееeaaš, ale chudý spolek, který může takovou práci prověsti a výtěžek, anebo část výtěžku z toho, autora odměniti. Co pak dál to se ještě neví.

Jaká ubohost z toho zírati! — Jako ze všeho, co podnikáme. Bylo by hříchem skoro, aby někdo zde se namáhal o nějakou vážnou literární práci. Ne že by nenašel nakladatele, ale že pohorí nakladatel a autor. Kdyby byla vše sebe lepší, jak nevyhovuje nízkému vkusu lidu, žádný ani o ní nezaবাদi. Dokladů je dosti o tom, a je to smutné, že naši literáti, kteří píší z potřeby vlastní duše, poškozují se sami hmotně a musejí se utíkat k nakladatelstvím v Čechách.

O KOMETÁCH.

Později stalo se vyronění jako-by nepravděelné, ale za den se zase obnovilo, ba posílilo. Kužel světelný, jenž se z jádra zvedal, mířil si-e celkem ke slunci, ale odehlyoval se oběma na pravo i na levo. Kmital kol polohy rovnovážné. — Rozkmit měl 60 stup. Doba kmít. tu činila 2 dny 7 hod. Sloupy dýmu rozecházejí se nad hlavou v miskovitá mračna. Takových polokulových světlicích naráků bývá i více. U komety Donatiho vytvořilo se ob 4-6 h jedno. Vzdalovala se od hlavy rychlostí 1.2-2 km za vteřinu. Z těchto polokulových mračen roní se pak hmota na zad od ohonu.

Zjevům těm dnes dosti dobře rozumíme. Nechrtili se hmota rovným směrem od hlavy ke slunci způsobí t. z. tlakem zpětným, že jádro komety se otočí stranou. — Následkem toho nepadají již paprsky slunce kolmo na místa, a nichž se dým hrne. Dopadají šikmo, pročež dýmání i tlak se zmenší. Nyni se jádro zas vrátí do původní polohy, přelétne přes následkem setrvačnosti atd. Zjov ten je velmi pochopitelný. Všude kde se trvalá rovnováha málčice poruší, vznikají kmity. Co by málčilo takové jádro jiného dělat než kmitat, když se jeho rovnováha výronem poruší?

Zoellner vymyslel skleněný přístroj, jenž zavěšen nad kahanem napodobuje oběsný výron i kmítání. Víc přece nelze žádat na důkaz správnosti než napodobení v malém.

Jádro. — Jest to nejvnitřnější, největší část hlavy, z níž se roní hmota do komy. Bývá velmi malíčká; čím lepší dalekohled, tím menší se jeví. Průměr jeho nebývá asi větší než několik mil. Není to však tvrdá kulička, nýbrž soudíme, že jádro jest v podstatě rojem meteorů. Více celkem o jádrem nevíme.

Ke konec malý přehled zjevů. — Ve velké dále od slunce je kometa kulovým studeným shlukem meteorů. Tyto hmoty obsahují i sobě plyny. Když se kometa slunci blíží, zahřejou se meteoru a puští proto něco plynů. Tím vznikne mlhovitý obal kol jádra; v tomto stavu se zpravidla komety objevují. Proto vypadají zprvu jako malá mlha s uzlíkem světelným, v němž vidíme asi klubko meteorů. Když se kometa ještě více slunci přiblíží, stane se uvolňování plynů prudší. Vystupují z jádra sloupy dýmu, jádro se rozkolíbá. Výrony obrací pak neznámá síla na zad od slunce pryč, čím vzniká ohon.

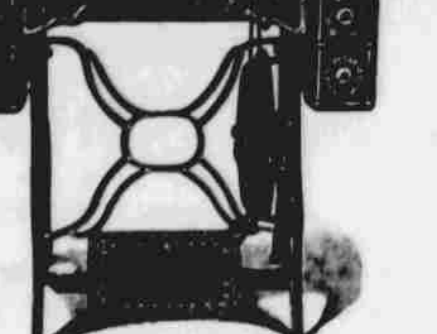
Zlá toto vylišení jest správné, budou věditi naši potomek. Vě-fine mu prozatím. Však ho rádi změníme, přinutí-li nás k tomu nové zkušenosti.

Či několika desetiletí užívají astronomové nového přístroje, jím dělají divy. Přístroj ten je spektroskop. Jím rozložil se světlo tělesa nebeského v barevný pás, jenž začíná barvou červenou a končí fialovou. V tomto páse, tak sv. spektra, vykypují se větší množství tmavé tmavé čáry, světlé čáry a pruhy barevné. Studium těchto útvarů dalo nám ohromitě mnoho a mocné nové prostředky ku měření rychlosti těles obíhajících dalekých. (Pokračování.)

Dr. J. F. Scheffcik,
...vždy se vyhraďte...
OČNÍM, UŠNÍM, NOSNÍM A HRDELNÍM NEDUHŮM.
Čladi. hodiny: 1. Hráno od 9 do 12 hodin.
2. Odpoledne od 1.30 do 5 hodin.
Oficovna: 301-2 Masonic Temple, roh Heinepin Ave., and 5th St., So.
TEL: N. W. Hale 4670
Twin City 9788
Missouri
Miss.

NA PRODEJ
160 akrů dobrého pozemku, 3 1/2 míle poledně od Dorchester, Neb. Stavby v ceně \$4,000. Dobrý podminky. Cena \$16,000. Pište na M. M. Kunel, Dorchester, Neb. 35-11

TO SE TO ŠIJE KDYŽ JEST V DOMĚ.

Šicí stroj "U. S. 27" zaručený na 10 let, jenž stojí \$13.75.
U. S. MAIL ORDER HOUSE,
Marshall Field & 21 St., Chicago, Ill.

Cenek Zezulák,
vlastní vzorné zařízení
závod grocerní a řeznický
v čis. 1303 jláni 3. ulice.
Výborné uzenky, salamy a veškeré zboží uzenářské každý den čerstvé. Velký výběr vždy čerstvého masa. Nejlepší zboží grocerní všeho druhu za ceny nejnížší. Vzorná obsluha! 131f

140 - 50 - 10
KORUN
Jedno dílo a tak různé ceny a přece je to pochopitelné a správné. Je to nádherné dílo Václava Jansy:

STARÁ PRAHA
obsahující ve všech třech vydáních plných 100 barevných akvarelů, tisknutých ze stejných ploten, takže jsou obrazy samotny ve všech vydáních stejné velikosti.
A přece jest veliký rozdíl nejen v ceně, ale i úpravě díla.
Původní vydání za K 140.—
tisknuto jest z úplně nových ploten, ostrých, na krásný karton, se širokým okrajem a jest opravdu bezvadným dílem uměleckým.
Lidové vydání za K 50.—
tisknuto jest ve větším nákladu z ploten již méně ostrých a proto není tisk již tak ostrý, jako při vydání prvém. Mimo to jest karton menšího formátu a proto dílo jest levnější.
Jubilejní vydání za K 10.—
tisklo se v ohromném již vydání na slabší papír s malým okrajem, a ač tisk jest pedivý, přece jen každý znalec umění pozná veliký rozdíl v tisku. Vydání toto podává síce věrný obraz té které partie pražské, ale nevytahuje již plně originálu umělovu, jako bylo při vydání původním.

Každý má proto volno vybrati si vydání, jaké se mu hodí, ať již cenou nebo provedením.

STARÁ PRAHA
jest a zůstane stále nejkrásnější dílem darem pro každého.
Koruny účtujeme za 20 centů.

Do Ameriky franko bez zvýšení cen.
Ze všech předmětů zadány expedice
NAKLADATELSTVÍ B. KOČHO V PRAZE